

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Вінницького національного
технічного університету
20 серпня 2024 р.

Ректор ВНТУ

Віктор БІЛІЧЕНКО

(підпис)

Стратегія

розвитку науково-технічної бібліотеки Вінницького
національного технічного університету на 2024-2028 рр.

Сучасна університетська бібліотека – це інформаційна, клієнтоорієнтована сервісна система, що сприяє розвитку науково-дослідної і академічної діяльності університету, це комунікаційний простір для освітнього та творчого дозвілля.

«Стратегія розвитку науково-технічної бібліотеки ВНТУ на 2024-2028 рр.» (далі – Стратегія) покликана з позицій сьогодення та розуміння сильних і слабких сторін діяльності, можливостей та загроз визначити бачення й стратегічні пріоритети бібліотеки на наступні п'ять років.

Бібліотека схильна до трансформації і прагне стати такою, яка рухається на випередження з урахуванням сучасних трендів освіти та наукових досліджень, яка вирізняється культурою справедливості, поваги та рівних можливостей для всіх.

Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету (далі – Бібліотека) є структурним підрозділом Вінницького національного технічного університету (далі – Університет, ВНТУ). Стратегія розвитку Бібліотеки розроблена в контексті загальної «Стратегії розвитку університету на 2020-2026 роки» та спрямована на досягнення стратегічних пріоритетів Університету, що стимулюватимуть його успішність на національному і глобальному рівнях.

Стратегія визначає ***візію, місію, цінності, пріоритетні напрями та дії***, необхідні для її реалізації.

Основні пріоритетні напрями діяльності бібліотеки:

- підтримка досліджень, навчання та викладання;
- сприяння розвитку сучасних компетентностей;
- розбудова клієнтоорієнтованої сервісної моделі, вдосконалення цифрового контенту та послуг;
- сприяння культурному та військово-патріотичному вихованню молоді;
- покращення комунікаційних фізичних та віртуальних бібліотечних просторів;
- навчання та розвиток персоналу бібліотеки.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО БІБЛІОТЕКУ (станом на 01.01.2024 р.)

До складу Бібліотеки входять:

- відділ комплектування, наукової обробки літератури та книгозберігання
- відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення
- відділ наукової інформації та бібліографії
- відділ обслуговування

Загальна площа приміщень – 2755 м², зокрема:

- для обслуговування користувачів – 1858 м²
- для зберігання фондів – 761 м²
- посадкових місць в читальних залах – 460

Загальний фонд (примірників) – 640 476 прим., з них:

- друковані видання – 637 251 прим.;
- повнотекстові електронні документи – 3 225 прим.;
- наукові видання – 147 536 прим.

Видані після 2019 р. – 10 835 прим.

Оновлюваність фонду за 2019-2023 рр. – 0,35%

Інституційний репозитарій (IR VNTU) – 35 645

Кількість користувачів:

- користувачів (zareєстрованих за єдиним обліком) – 7 455 осіб;
- віддалених користувачів – 53 593 осіб

Кількість відвідувань, всього: – 345 193;

- звернень до е-ресурсів – 78 111

Кількість виданих документів: ▪ друкованих – 476 231 прим.;

▪ електронних – 668 435 прим. завантажено / переглянуто з вебресурсів бібліотеки.

Кількість працівників бібліотеки – 19 чол.

Технічне забезпечення:

- комп'ютери – 27, в т. ч. для користувачів – 8;
- сервери – 1; ▪ ноутбуки – 1;
- принтери / сканери – 13/16; ▪ БФП (багатофункціональні пристрої) – 2.

SWOT-АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ

S - Strength – Сильні сторони

- наявність бібліотечних фондів на різних носіях інформації (традиційних / електронних) та їх систематизованість;
- віддалений онлайн-доступ 24/7 до електронної бібліотеки, інформаційних ресурсів та сервісів через сайт бібліотеки;
- автоматизована бібліотечно-інформаційна система (далі – АБІС) «УФД/Бібліотека» з авторизацією користувачів через Особистий кабінет;
- наявність БД «Автори ВНТУ», що містить науково-освітні ресурси, систематизовані за напрямками досліджень/спеціальностей академічної спільноти університету;
- система комунікації з факультетами та іншими структурними підрозділами Університету через Електронну систему управління закладом вищої освіти «JetIQ»
- читальні зали з комп'ютерною та офісною технікою, доступом до Інтернету та WiFi покриттям;
- репозитарій ВНТУ (IR VNTU) за даними світового рейтингу Webometrics займає лідируючі позиції серед українських репозитаріїв;
- прагнення фахівців бібліотеки до розвитку та змін

W - Weakness – Слабкі сторони

- низька активність з боку науково-педагогічних працівників, наукових співробітників щодо використання наявних ресурсів та ініціювання надання пропозицій на організацію доступу до галузевих передплачених та тестових інформаційних ресурсів;
- низька оновлюваність фондів через відсутність пропозицій щодо сучасної навчальної та наукової літератури від вітчизняних видавництв та книготорговельних організацій;
- недоотримання праць співробітників, виданих не у видавництві університету;
- обмеженість можливостей ПЗ АБІС "УФД/Бібліотека": лінійний алгоритм пошуку в електронному каталозі, відсутність адаптивної версії/мобільного застосунку, невідповідність міжнародним стандартам щодо концептуальної моделі побудови баз даних – IFLA Library Reference Model (LRM) та правил каталогізації – Resource Description and Access (RDA), що використовуються бібліотеками у всьому світі;
- сайт бібліотеки не відповідає вимогам брендбуку ВНТУ;
- несприятливий температурний режим у приміщеннях бібліотеки;

- відсутність інфраструктури та ресурсів для людей з інвалідністю

O - Opportunities – Можливості

- впровадження нової АБІС, що надає доступ та керує електронними та друкованими ресурсами, медіатекою, дозволяє співпрацювати з розробниками та постачальниками цифрових видавничих послуг та забезпечує можливість інтеграції у світовий міжнародний простір;
- збільшення відкритих освітніх матеріалів з різних галузей знань підготовки фахівців та напрямів наукової діяльності університету шляхом створення платформи відкритих освітніх ресурсів (англ. Open Educational Resources, OER);
- оновлення сайту Бібліотеки згідно брендбуку ВНТУ з актуальною структурою, сучасним адаптивним дизайном;
- залучення грантових коштів на проєкти модернізації і розвитку бібліотеки;
- реорганізація приміщень під зони для індивідуальної роботи та коворкінгцентри, зокрема для людей з інвалідністю;
- система партнерських зв'язків з бібліотеками університетів-лідерів світового і вітчизняного науково-освітнього простору та професійними спільнотами, що дозволяє вивчати та використовувати їхній досвід;
- розвиток партнерства з громадськими, науковими, студентськими організаціями.

T - Threats – Загрози

- зменшення числа постійних та потенційних користувачів через брак можливостей придбання бібліотекою сучасних форматів видань – електронних, аудіо, відео, VR/AR ресурсів;
- економічні реалії, зокрема щодо рівня оплати праці бібліотекарів, систематичне скорочення штату;
- пандемія, війна з російським агресором, що перешкоджають фізичному доступу до бібліотеки та її ресурсів

ВІЗІЯ БІБЛІОТЕКИ

Бібліотека – освітньо-інформаційний та культурно-дозвілєвий центр інноваційного типу для задоволення потреб академічної спільноти університету та для широкого загалу

МІСІЯ БІБЛІОТЕКИ

Підтримка високої якості освітнього процесу, наукових досліджень інноваційно-орієнтованого університету на рівні світових стандартів

ЦІННОСТІ БІБЛІОТЕКИ

КЛІЄНТООРІЄНТОВАНІСТЬ Користувач знаходиться в центрі всієї нашої діяльності.

ІННОВАЦІЙНІСТЬ Ми підтримуємо культуру інновацій, яка є адаптивною, трансформаційною та творчою.

ДОСТУПНІСТЬ Ми допомагаємо подолати розрив між людьми з різним рівнем доходів, сприяємо подоланню інформаційної нерівності. Бібліотечні фонди, ресурси, заходи, що проводяться в бібліотеці, виставкові приміщення доступні для всіх бажаючих.

ВІДКРИТІСТЬ Ми сприяємо відкритому обміну знаннями для досліджень та освіти.

ІНКЛЮЗИВНІСТЬ Ми прагнемо подолати бар'єри, які заважають людині отримати доступ до культури, освіти, науки тощо.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ Ми створюємо середовище для задоволення різноманітних потреб користувачів для їхньої науково-дослідної та академічної діяльності, освітнього та творчого дозвілля.

ПАТРІОТИЗМ Ми сприяємо формуванню у молоді почуття патріотизму, любові до свого народу, його історії, культурних та історичних цінностей.

ПАРТНЕРСТВО Ми налагоджуємо партнерські відносини задля досягнення спільних цілей, об'єднання та координації зусиль, отримання нового досвіду, нових можливостей, нових рішень.

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ Ми заохочуємо постійний професійний розвиток кожного співробітника бібліотеки та прагнемо розвивати його потенціал.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

ПІДТРИМКА ДОСЛІДЖЕНЬ, НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

Бібліотека буде продовжувати розбудовувати високоякісну систему послуг, сервісів, ресурсів, щоб підтримувати традиційні та нові форми навчання, викладання, досліджень.

Дії:

- розвиток вебсайту Libguides для забезпечення систематизації усіх наявних ресурсів за напрямками досліджень/спеціальностей академічної спільноти університету, швидкого та зручного доступу до них;
- розвиток співпраці з вітчизняними і світовими бібліотеками, зокрема бібліотеками Польщі, Німеччини, що передбачає можливість співпраці українських ЗВО з університетами-побратимами в ЄС, з метою надання максимальної ресурсної та сервісної підтримки академічній спільноті університету;
- підтримка ініціативи відкритої науки, зокрема через відкритий доступ, популяризація відкритих освітніх ресурсів (OER), нових напрямків у науковій комунікації з дотриманням авторського права;
- актуалізація фонду друкованих видань у співпраці з академічною спільнотою, збільшення колекції електронної бібліотеки державною мовою та мовами міжнародного академічного спілкування, насамперед англійською;
- пошук, адміністрування та організація доступу, зокрема і віддаленого, до міжнародних авторитетних баз даних;
- проведення аналізу інформаційного забезпечення освітніх програм на системній основі у співпраці з гарантими освітніх програм та забезпечення рівня його відповідності критеріям оцінювання Національним агентством забезпечення якості вищої освіти;
- розвиток репозитарію ВНТУ (IR VNTU) з метою надання відкритого доступу до інтелектуальних здобутків спільноти ВНТУ та сприяння його інтеграції в Національний репозитарій академічних текстів;
- посилення діяльності з пошуку партнерів задля реалізації спільних інноваційних ідей / проєктів із залученням грантових коштів.

СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Бібліотека буде створювати можливості для навчання впродовж життя, розвитку навичок лідерства, управління та стратегічного мислення, формування компетентностей, необхідних для розуміння та пошуку інформації, обміну знаннями.

Дії:

- викладання модуля «Академічна доброчесність у ЗВО. Основи академічного письма» у межах обов'язкової дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за всіма освітніми програмами.
- покращення навчально-консультативної діяльності з питань цифрової, інформаційної грамотності, академічної доброчесності, академічного письма, авторського права, відкритого доступу, роботи з джерелами та даними;
- запровадження на системній основі проведення фахівцями бібліотеки навчального семінару для здобувачів вищої освіти щодо формування культури академічної доброчесності під час написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт, проєктів, наукових публікацій;

РОЗБУДОВА КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОЇ СЕРВІСНОЇ МОДЕЛІ, ВДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ ТА ПОСЛУГ

Бібліотека буде покращувати доступність і видимість друкованих і цифрових колекцій, рівень послуг і сервісів, трансформувати моделі обслуговування з урахуванням різноманітних персональних потреб користувачів.

Дії:

- налаштування мобільного застосунку електронного каталогу та синхронізація його з персональним кабінетом учасників освітнього процесу ВНТУ відповідно до університетської концепції розвитку системи JetIQ;
- побудова максимально простої й зрозумілої навігації ресурсів (електронний каталог, сайт бібліотеки, сайт репозитарію) і сервісів власної генерації з урахуванням запитів клієнтів;
- забезпечення інтеграції електронного каталогу з системою JetIQ з метою формування списків рекомендованих джерел документів для створення робочих планів, програм та навчальних видань Університету;
- розвиток електронної бібліотеки шляхом наповнення її виданнями науковців Університету та сучасними виданнями з ліцензіями відкритого доступу (на кшталт ліцензій Creative Commons);
- вивчення досвіду переходу вітчизняних університетських бібліотек з АБІС «УФД/Бібліотека» на сучасні АБІС з відкритим програмним кодом (на кшталт КОНА) з перспективою подальшого переходу Бібліотеки (враховуючи зокрема безпечне релевантне перенесення значного масиву даних, структури та

налаштування усіх внутрішніх бізнес-процесів), що дозволить співпрацювати з розробниками та постачальниками цифрових видавничих послуг та забезпечить можливість інтеграції у світовий міжнародний простір;

- розвиток системи послуг і сервісів (в т. ч. дистанційних) із відповідним інформаційним забезпеченням здобувачів вищої освіти-іноземців;
- визначення ефективних диференційованих методів комунікації зі студентами, науково-педагогічними працівниками, науковцями з метою розуміння їхніх інформаційних потреб та швидкого реагування на них;
- посилення використання таргетованої реклами українською та англійською мовами на всіх доступних комунікаційних майданчиках (сайти, пошукові та соціальні мережі, електронна пошта тощо) з метою донесення інформації про сервіси, послуги, ресурси бібліотеки і підвищення рівня охоплення та поінформованості цільової аудиторії;
- збільшення відеоконтенту, що висвітлює діяльність бібліотеки, перш за все у форматі коротких відео та шляхом проведення Live-ефірів, враховуючи сучасні тренди інтернет-маркетингу.

СПРИЯННЯ КУЛЬТУРНОМУ ТА ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННЮ МОЛОДІ

Бібліотека буде формувати у молоді патріотичні цінності, переконання і повагу до культурного та історичного минулого України, корпоративну культуру університету в усіх її складових

Дії:

- розвиток читацької грамотності та навичок читання у межах державної політики щодо підтримки й розвитку читання;
- організація заходів, присвячених волонтерському руху та участі академічної спільноти, випускників університету у війні з російським агресором;
- розвиток екскурсійної та виставкової діяльності бібліотеки (онлайн та офлайн) у межах культурної місії університету, а також в межах профорієнтаційної діяльності університету;
- участь у створенні музею історії становлення та розвитку Вінницького національного технічного університету з функціями коворкінгу.

ПОКРАЩЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ФІЗИЧНИХ ТА ВІРТУАЛЬНИХ ПРОСТОРІВ БІБЛІОТЕКИ

Бібліотека буде трансформувати простори та створювати безпечне, різноманітне, інклюзивне середовище

Дії:

- забезпечення гнучкого, привабливого, безпечного, енергоефективного і доступного простору для викладання та навчання, співпраці та досліджень,

дозвілля та творчості, які відповідають різноманітним потребам академічної спільноти;

- оновлення дизайну приміщень для індивідуальної роботи, враховуючи сучасні тенденції та потреби користувачів з урахуванням потреб користувачів з інвалідністю;

- розвиток інтернет-представництва бібліотеки з урахуванням інноваційних трендів через сайт бібліотеки як єдину точку доступу до усіх інформаційних ресурсів, сервісів, послуг;

НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ БІБЛІОТЕКИ

Бібліотека буде підвищувати інноваційний потенціал своїх фахівців, сприяти їхньому професійному зростанню, формувати проактивну культуру саморозвитку та відповідальності за спільний результат.

Дії:

- розвиток системи безперервного підвищення кваліфікації усіх співробітників бібліотеки відповідно до їхніх профільних напрямів роботи;

- розвиток нових компетентностей та залучення потужності партнерства та співпраці з фахівцями інших структурних підрозділів університету для впровадження та розвитку нових напрямків роботи, що відповідають світовим тенденціям;

- представлення практичного досвіду бібліотеки у наукових виданнях. Забезпечення співпраці та участі у наукових дослідженнях співробітників бібліотеки;

- проведення програми підвищення кваліфікації для працівників бібліотечних установ країни «Діджиталізація бібліотечної справи: інструменти та методи реалізації» на системній основі;

- навчання фахівців бібліотеки у сфері проєктної діяльності з метою пошуку додаткового фінансування для модернізації і розвитку бібліотеки

Електронні ресурси Бібліотеки:

<https://ec.lib.vntu.edu.ua/DocSearchForm>

<https://lib.vntu.edu.ua/>

<https://ir.lib.vntu.edu.ua/>

Контактна інформація: +38 (067)43-73-570

e-mail: library@vntu.edu.ua